Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/49129,IPN-zawarl-porozumienie-z-archiwami-ukrainskimi-Prezes-IPN-trudna-przeszlosc-nie.html
26.04.2024, 08:46

IPN zawarł porozumienie z archiwami ukraińskimi. Prezes IPN: trudna przeszłość nie może nas dzielić

Instytut Pamięci Narodowej zawarł porozumienie z Państwowymi Archiwami Obwodowymi – w Odessie, Winnicy i Chmielnickim na Ukrainie. Umowy przewidują udostępnienie polskim archiwistom tysięcy dokumentów dot. zbrodni NKWD popełnionej na Polakach w latach 1937–38 w Związku Sowieckim

dr Lilia Biełousowa
dr Jarosław Szarek

dr Lilia Biełousowa

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki
Marzena Kruk
dr Jurij Łehun

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki
dr Jurij Lehun

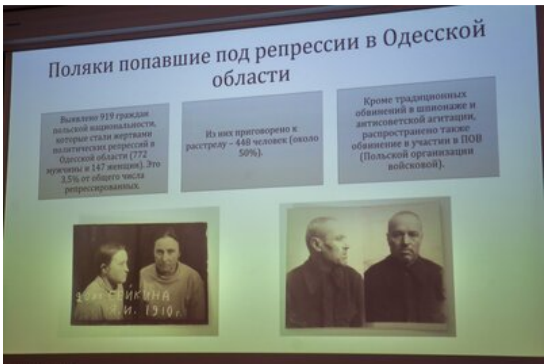
Поляки попавшие под репрессии в Одесской области
Выявлено 919 граждан польской национальности, которые стали жертвами политических репрессий в Одесской области (772 мужчины и 147 женщин). Это 3,5% от общего числа репрессированных.
Из них приговорено к расстрелу – 448 человек (около 50%).
Кроме традиционных обвинений в шпионаже и антисоветской агитации, распространено также обвинение в участии в ПОВ (Польской организации войсковой).

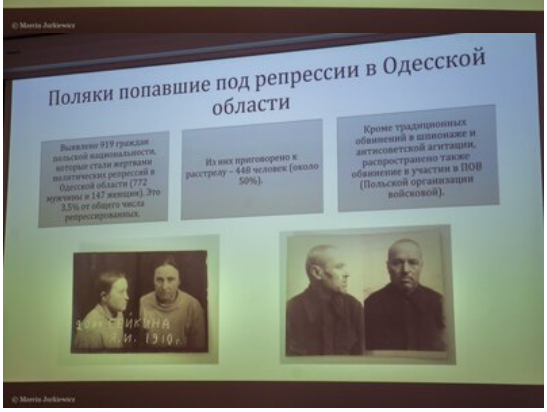
Поляки попавшие под репрессии в Одесской области
Выявлено 919 граждан польской национальности, которые стали жертвами политических репрессий в Одесской области (772 мужчины и 147 женщин). Это 3,5% от общего числа репрессированных.
Из них приговорено к расстрелу – 448 человек (около 50%).
Кроме традиционных обвинений в шпионаже и антисоветской агитации, распространено также обвинение в участии в ПОВ (Польской организации войсковой).

PRZYSTANEK HISTORIA

ЭТАПЫ ПОСТУПЛЕНИЯ ДОКУМЕНТОВ
• в 2006 г. поступило 1017 дел на лиц, репрессированных советской властью в 1920-1954 гг.
• в октябре 2006 г. – еще 2101 дело
• в марте 2007 г. – 1070 дел
• в июле 2007 г. – 1039 дел
• в сентябре 2007 г. – 1030 дел
• в ноябре 2007 г. – 2025 дел
• в июне 2008 г. – 2032 дела
• в сентябре 2008 – 1022 дела
• в октябре 2008 – 1027 дел
• в ноябре 2008 – 1026 дел

PRZYSTANEK HISTORIA

ЭТАПЫ ПОСТУПЛЕНИЯ ДОКУМЕНТОВ
• в 2006 г. поступило 1017 дел на лиц, репрессированных советской властью в 1920-1954 гг.
• в октябре 2006 г. – еще 2101 дело
• в марте 2007 г. – 1070 дел
• в июле 2007 г. – 1039 дел
• в сентябре 2007 г. – 1030 дел
• в ноябре 2007 г. – 2025 дел
• в июне 2008 г. – 2032 дела
• в сентябре 2008 – 1022 дела
• в октябре 2008 – 1027 дел
• в ноябре 2008 – 1026 дел

Студенты-историки за созданием баз данных
PRZYSTANEK HISTORIA

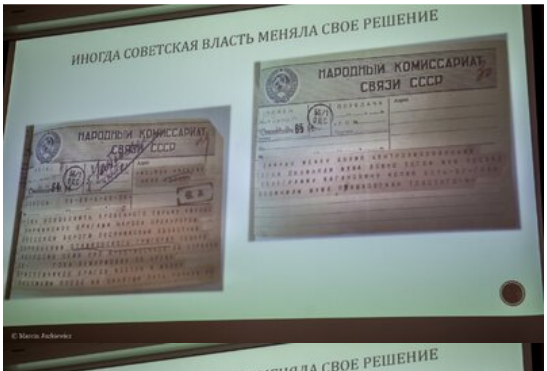
ИНОГДА СОВЕТСКАЯ ВЛАСТЬ МЕНЯЛА СВОЕ РЕШЕНИЕ
НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ СВЯЗИ СССР

Студенты-историки за созданием баз данных
PRZYSTANEK HISTORIA

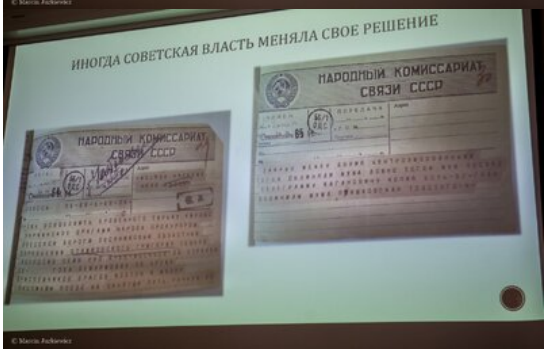
ИНОГДА СОВЕТСКАЯ ВЛАСТЬ МЕНЯЛА СВОЕ РЕШЕНИЕ
НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ СВЯЗИ СССР

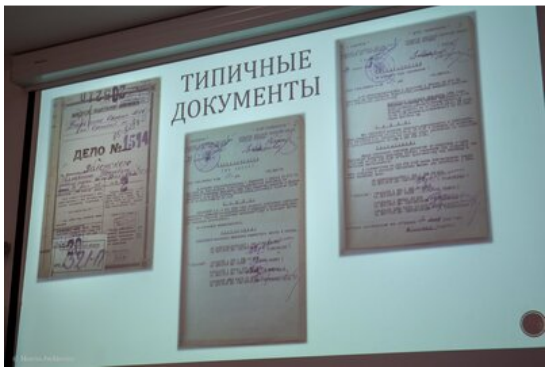
ТИПИЧНЫЕ ДОКУМЕНТЫ
ДЕЛО №1514

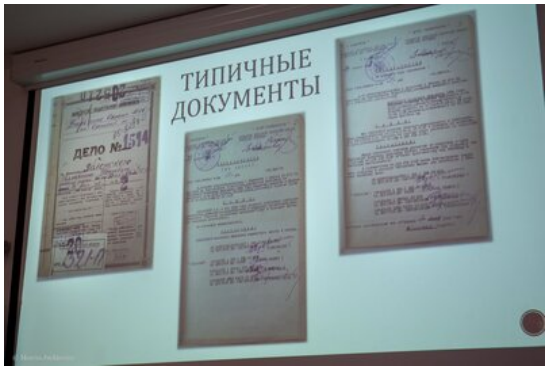
ТИПИЧНЫЕ
ДОКУМЕНТЫ
ДЕЛО №1514

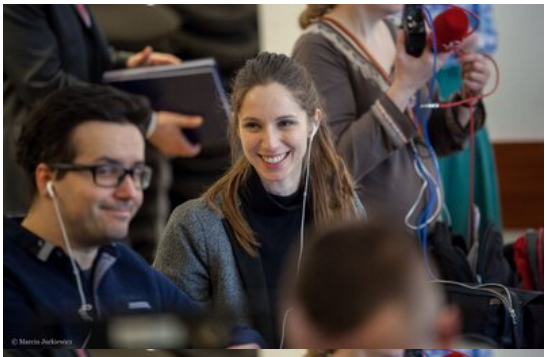

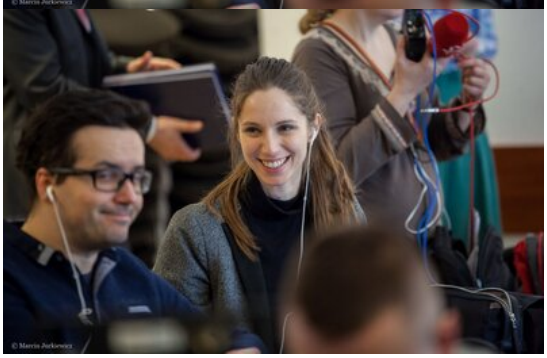

Umowy o współpracy podpisali w poniedziałek w Warszawie prezes IPN Jarosław Szarek oraz dyrektorzy ukraińskich Państwowych Archiwów Obwodowych – w Odessie, Winnicy i Chmielnickim – dr Lilia Biełousowa (Odessa), dr Jurij Łehun (Winnica) oraz dr Wołodymyr Bajdycz (Chmielnicki). Na konferencji była też obecna dyrektor Archiwum IPN dr Marzena Kruk.

„Nasza wspólna bogata historia – miejsce, gdzie możemy się spotkać”

– Polskę i Ukrainę łączą wieki sąsiedztwa – trudnego, ale i takiego, z którego możemy być dumni – powiedział prezes IPN dr Jarosław Szarek. Podkreślił, że dzięki współpracy z archiwami ukraińskimi opublikowano już tysiące stron w języku polskim i ukraińskim (np. w zeszłym roku ukazała się publikacja IPN „Organizacja ukraińskich nacjonalistów w Polsce 1944–1950. Likwidacja struktur kierowniczych”).

Dr Jarosław Szarek ubolewał, że jeśli chodzi o upamiętnianie czy ekshumacje np. polskich ofiar na Wołyniu, to temat z powodów politycznych „jest zawieszony”. – IPN zawsze podchodził do tych kwestii w ten sposób, że są tematy trudne, natomiast są inne zagadnienia, wokół których musimy budować. Jesteśmy sąsiadami i trudna przeszłość nie może nas dzielić, tym bardziej, że Ukraina też była ofiarą reżimu totalitarnego – bolszewizmu, komunizmu. Pamiętamy o ofiarach Wielkiego Terroru, dramacie milionów ofiar – powiedział prezes IPN.

– Łączą nas ważne rocznice. Za dwa lata będziemy obchodzić rocznicę walk 1920 roku. Dla Polski Winnica to miejsce, gdzie Piłsudski z Semenem Petlurą podpisali porozumienie, pamiętamy o wspólnej obronie Zamościa i powstrzymywaniu bolszewików. To jest temat naszej wspólnej bogatej historii, gdzie możemy się spotkać i wspólnie tę rocznicę obchodzić – podkreślił dr Szarek.

Dyrektor Archiwum IPN: to jest nowy etap

Dyrektor Archiwum IPN dr Marzena Kruk zwróciła uwagę, że „dzisiejszy dzień to nie jest początek współpracy”. – Pracowaliśmy od roku – najpierw spotkaliśmy się w Odessie, potem prowadziliśmy rozmowy z partnerami z Winnicy i z Chmielnickiego – podkreśliła. Dyrektor Archiwum ma nadzieję, że jesienią pierwsze kopie dokumentów trafią do zasobów IPN, ponieważ już w kwietniu i maju pracownicy Archiwum pojadą na Ukrainę i zaczną prace w zakresie digitalizacji zbiorów.

– IPN od lat współpracuje z archiwum SBU, ale to jest nowy etap: po raz pierwszy trafią do nas całe teczki dokumentów ofiar represji wymierzonych w Polaków. W pierwszej kolejności interesują nas dokumenty ofiar „operacji polskiej NKWD” z lat 1937–1938, ale naszym celem jest zebranie kopii dokumentów obrazujących represje z całego okresu komunistycznego – tłumaczyła dr Marzena Kruk.

IPN nie ograniczy się tylko do trzech archiwów obwodowych Ukrainy, zależy mu na zebraniu wszystkich możliwych dokumentów. – Dzięki współpracy z dyrektorami archiwów będziemy mogli pokazać, nie tylko historykom, dziennikarzom, naukowcom, ale przede wszystkim rodzinom ofiar, co stało się z ich bliskimi w tamtym okresie. Ciągle są takie rodziny, które nie znają losów swoich bliskich – podkreśliła dyrektor Archiwum, dodając, że ma nadzieję na „dalszą owocną współpracę”.

Dr Lilia Biełousowa: to duży i ważny projekt

Dr Lilia Biełousowa, dyrektor Archiwum Państwowego Obwodu Odeskiego nie ma

wątpliwości, że to „bardzo duży i ważny projekt”, za który jest wdzięczna m.in. prezesowi IPN dr Jarosławowi Szarkowi i dyrektor Archiwum IPN. – Ten projekt ma szansę na powodzenie po pierwsze dzięki pomocy materialnej, dzięki skanerom, które dostarczą nam Polacy, ale też dzięki doświadczeniu polskich archiwistów, które zostanie nam przekazane – powiedziała.

Dr Biełousowa podkreśliła też, że w odeskim archiwum jest więcej niż 2 mln spraw, które przedstawiają historię regionu, gdzie mieszka ponad 100 narodowości, w tym Polacy. Zwróciła uwagę, że do dzisiaj w regionie odeskim zachowało się wiele świadectw obecności Polaków, nie tylko nazwy ulic (np. ulica Kołłątaja), ale również dawne pałace – Potockich czy Czartoryskich.

– Nasza wspólna historia, Polski i Ukrainy, jest bardzo bogata – dodała Biełousowa, deklarując, że ukraińscy badacze są również zainteresowani badaniem historii Ukraińców, którzy mieszkali w Polsce.

– My, Polacy i Ukraińcy, mamy okazję spłacić dług, jaki mamy wobec poprzednich pokoleń. Tydzień przed Wielkanocą robimy pierwszy krok – powiedział dr Wołodymyr Bajdycz, dyrektor Państwowego Archiwum Obwodowego w Chmielnickim. Podkreślił, że warunkiem dobrej współpracy Polaków i Ukraińców w przyszłości powinno być wzajemne przebaczenie. – Wierzymy, że w atmosferze współpracy i przyjaźni będziemy wkraczali do Europy – dodał.

Archiwista z Ukrainy powiedział, że przed 100 laty Polacy stanowili ok. 22 proc. populacji na Chmielnicczyźnie. – W latach 30. reżim totalitarny nie oszczędzał ani Ukraińców, ani Polaków. W sprawach represjonowanych znajdziemy nazwiska polskie i ukraińskie. Ich losy mieszają się również na poziomie rodzinnym – przypomniał.

Również dr Jurij Łehun, dyrektor Państwowego Archiwum Obwodowego w Winnicy, wyraził nadzieję, że porozumienie z IPN przyczyni się do polepszenia relacji Polski z Ukrainą. Przypomniał słowa amerykańskiego historyka prof. Timothy'ego Snydera, który pisał o Polsce, Ukrainie i Białorusi jako o „skrwawionych ziemiach”.

IPN, PAP

POLECAMY:

Teka edukacyjna IPN „Operacja polska NKWD 1937–1938". Wszystko, co powinieneś wiedzieć

Portal edukacyjny IPN „Operacja polska NKWD 1937–1938”